

ROMANIAN EDUCATION - A PSEUDOPRIORITY OF THE LAST DECADES

Maria-Ana Georgescu

Prof., PhD, UMFST Târgu Mureș

Abstract: Our work analyzes whether education is a real or only a declarative priority of political discourse in Romania. We find that statistical data does not confirm the statements that education is a national priority: the percentages allocated from GDP are the lowest in the European states. Private economic agents can make an important contribution to supporting education.

The school dropout of children under 18 in Romania in the 21st century is very high. Increasing education leads to better integration into the labor market and, at the same time, to reducing the risk of poverty. Education has to become a real priority in practice if we are to achieve higher rates of growth and employment in Romania.

Keywords: Education system, school dropout, public spending on education, family budgets.

1. Introducere

Din punct de vedere al istoricului preocupărilor strategice pentru educație, în anul 1994, UNESCO a inaugurat prima Zi mondială a educatorilor, pentru a celebra semnarea, în 1966, a recomandării făcute de UNESCO și de Organizația Internațională a Muncii privind condițiile de muncă ale personalului didactic. În prezent, această zi se serbează pe data de 5 octombrie ca Ziua Mondială a Educației, cu accent deplasat de pe persoane pe proces. Se dorește semnarea faptului că o educație de calitate reprezintă cheia unei posibile reușite profesionale.

Educația în cadrul documentelor strategice

În cadrul *Agendei 2030* a ONU, care exprimă viziunea de transformare a lumii pentru o dezvoltare durabilă, este înscrisă printre priorități, accesul echitabil și universal la educație. (Gergescu, 2017). Este important să menționăm că există un document programatic la nivelul Uniunii Europene, anume Strategia Comisiei Europene pentru educație și formare - 2020, iar la nivel național, avem Strategia educației și formării profesionale din România 2016-2020.

Astfel, la nivel programatic, preocuparea pentru procesul educațional este de prim rang.

2. Educație, competitivitate și abandon școlar

Educația este socotită ca unul dintre pilonii competitivității. Raporul Global al Competitivității oferă un clasament al țărilor. Potrivit raportului, Indicele Competitivității Globale (GCI) 2017-2018, atestă că România a fost în coborâre cu 6 poziții față de locul ocupat în perioada 2016-2017. Mai precis, țara noastră este clasată pe locul 68 între 137 de țări evaluate. (www.zf.ro/companii/indicele-competitivitatii-globale-romania-coboara-cu-sase-pozitii-in-clasamentul-celor-mai-competitive-economii-16753997)

România se situa în grupa țărilor celor mai puțin competitive din UE, alături de Ungaria, Slovacia, Slovenia, Macedonia, Grecia și în 2016-2017. Din totalul de 138 de țări evaluate atunci, eram situați pe locul 62, dar mai bine decât la ultima evaluare (Sursa: *WEF- The Global Competitiveness Report 2016-2017*. Disponibil pe: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/>)

În contextul acesta, ilustrăm rata abandonului școlar în țara noastră, fiind că cei care părăsesc sistemul de învățământ de timpuriu nu vor putea spori competitivitatea globală.

Tabelul nr.1. Rata abandonului școlar în învățământul preuniversitar din România

Învățământ	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Primar	1,6	1,6	1,1	1,3	1,8	1,7
Gimnazial	2	1,9	1,7	1,9	2,1	2
Secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	:	4,2	2,9	2,9	3,5	3,6
Profesional	19,8	:	:	:	:	:
Liceal	3,2	:	:	:	:	:
Postliceal și de maiștri	6,3	6,1	8,9	7,9	10,7	9,7

Sursa:INSSE

Rata de părăsire timpurie a sistemului de învățământ în România era, în anul 2017, de 18,1% conform datelor Eurostat, una dintre cele mai ridicate din Europa, cum se poate vedea în Fig.1.Într-o situație mai defavorabilă privind acest indicator, erau 3 țări: Turcia, cu rata abandonului de 32,5%, fiind însă o țară nemembră a UE. În aceeași situație ca noi se afla Malta, cu o rată de 18,6 și Spania, cu rata abandonului școlar timpuriu de 18,3%.

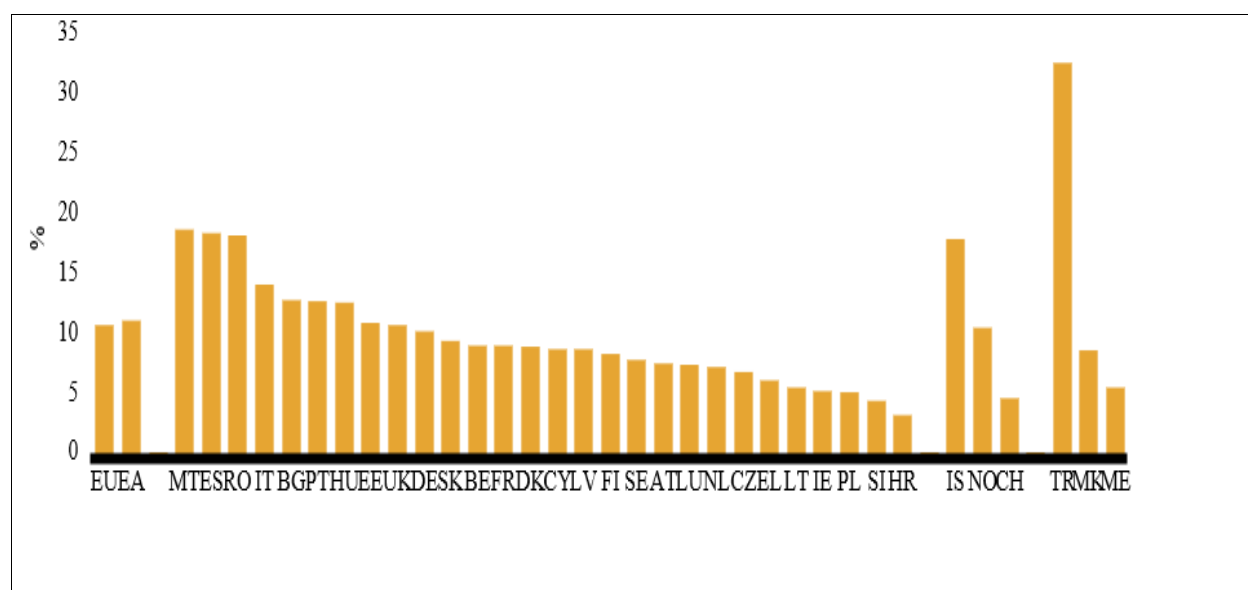

Fig.1 Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare (Sursa: Eurostat 2017)

Educația trebuie să devină o prioritate strategică pentru orice țară care dorește să creeze o economie bazată pe cunoaștere, fiind în același timp o condiție fundamentală pentru promovarea competitivității internaționale, pentru atingerea unor rate mai ridicate de creștere economică și ocupare a forței de muncă, în contextul dezvoltării durabile.

3. Educația – falsă prioritate națională

Educația din țara noastră este declarată „prioritate națională” atât de candidații la funcții, în campaniile electorale, cât și de oficialii aflați la putere. În consecință, ar trebui să

beneficieze de sprijin material măcar la nivelul promisiunilor, de a avea alocat un procent de 6% din Produsul Intern Brut.

Datele statistice disponibile pe ultimii ani, prezentate în Tabelul 2, dovedesc clar că nu s-au dirijat către învățământ cheltuieli publice consistente, ba mai grav - procentul a avut tendința de scădere, coborând la mai puțin de jumătate față de promisiuni, adică sub 3% din PIB.

Constatăm că avem cea mai redusă alocare de resurse, comparativ cu celelalte țări membre ale Uniunii Europene.

Nu ne propunem să ne comparăm cu țări precum Danemarca, Suedia, Finlanda, Norvegia, Belgia, Marea Britanie, care au destinat către învățământ procente care au trecut constant de 6%, iar în unele cazuri au urcat la peste 8% din produsul lor intern brut, oricum mult mai mare ca al României. Dar ne putem compara cu o țară categorisită în UE alături de noi – Bulgaria, ale cărei alocări pentru educație din PIB, le depășesc pe ale noastre.

Tabelul nr.2. Cheltuieli publice pentru educație, ca procent din PIB (2007-2014)

Țări\Ani	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
UE (28 țări)	4,92	5,04	5,38	5,41	5,25	5,3	5.09	5.11
Belgia	6	6,43	6,57	6,58	6,55	6,6	6.52	6.46
Bulgaria	3,88	4,44	4,58	4,1	3,82	3,7	4.06	4.22
Rep. Cehă	4,05	3,92	4,36	4,25	4,51	4,3	3.95	3.84
Denemarca	7,81	7,68	8,74	8,81	8,75	8,8	5.09	5.11
Germania	4,49	4,57	5,06	5,08	4,98	4,8	4.65	4.63
Estonia	4,72	5,61	6,03	5,66	5,16	4,8	4.85	:
Irlanda	4,92	5,67	6,43	6,41	6,15	6,2	5.32	4.92
Spania	4,34	4,62	5,02	4,98	4,82	4,3	4.18	4.15
Franța	5,62	5,62	5,9	5,86	5,68	5,7	5.51	5.54
Croatia	4,02	4,32	4,42	4,31	4,21	4,2	:	:
Italia	4,27	4,56	4,7	4,5	4,29	3,4	4.16	4.08
Letonia	5,07	5,71	5,59	4,96	4,96	2,6	6.44	6.14
Lituania	4,64	4,88	5,64	5,36	5,17	4,8	4.91	5.28
Ungaria	5,29	5,1	5,12	4,9	4,71	4,1	3,9	
Olanda	5,32	5,5	5,95	5,98	5,93	5,9	5.59	5.53
Austria	5,33	5,47	5,98	5,91	5,8	5,6	5.49	5.40
Polonia	4,91	5,08	5,09	5,17	4,94	4,9	4.94	4.91
Portugalia	5,1	4,89	5,79	5,62	5,27	4,9	5.20	5.04
Romania	4,25	4,2	4,24	3,53	3,07	2,6	2.67	2.75

Slovenia	5,15	5,2	5,69	5,68	5,68	5,4	5.12	4.99
Slovacia	3,62	3,61	4,09	4,22	4,06	3,1	4.01	4.09
Finlanda	5,9	6,1	6,81	6,85	6,76	7,1	:	6.81
Suedia	6,61	6,76	7,26	6,98	6,82	7,4	7.17	7.14
Marea Britanie	5,29	5,28	5,56	6,15	5,98	6,1	5.89	5.85
Norvegia	6,66	6,4	7,24	6,87	6,66	4,6	6.45	6.71
Elveția	4,88	4,95	5,36	5,22	5,28	5,2	:	5.01

Sursa:

<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/download.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsdsc510>

În anul 2015, cheltuielile publice pentru educație ale României, reprezentau 2,7 % din PIB, așa cum se poate observa în Fig.2. Comparativ, țara vecină - Bulgaria, destina educației 3,9% din PIB.

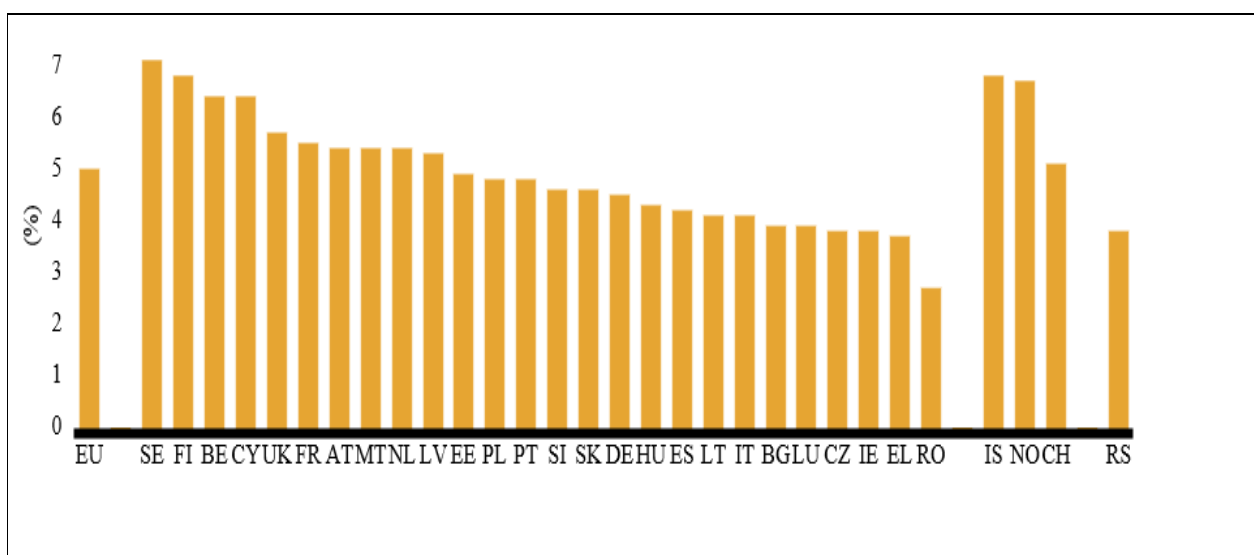

Fig.2. Cheltuieli publice pentru educație în anul 2015 (Sursa: Eurostat 2015)

Și în anul 2016, România a fost codașă în Uniunea Europeană în ceea ce privește alocarea procentuală din PIB pentru educație (Iosip, 2017), cu doar 4,1% comparativ cu media alocărilor, care erau:

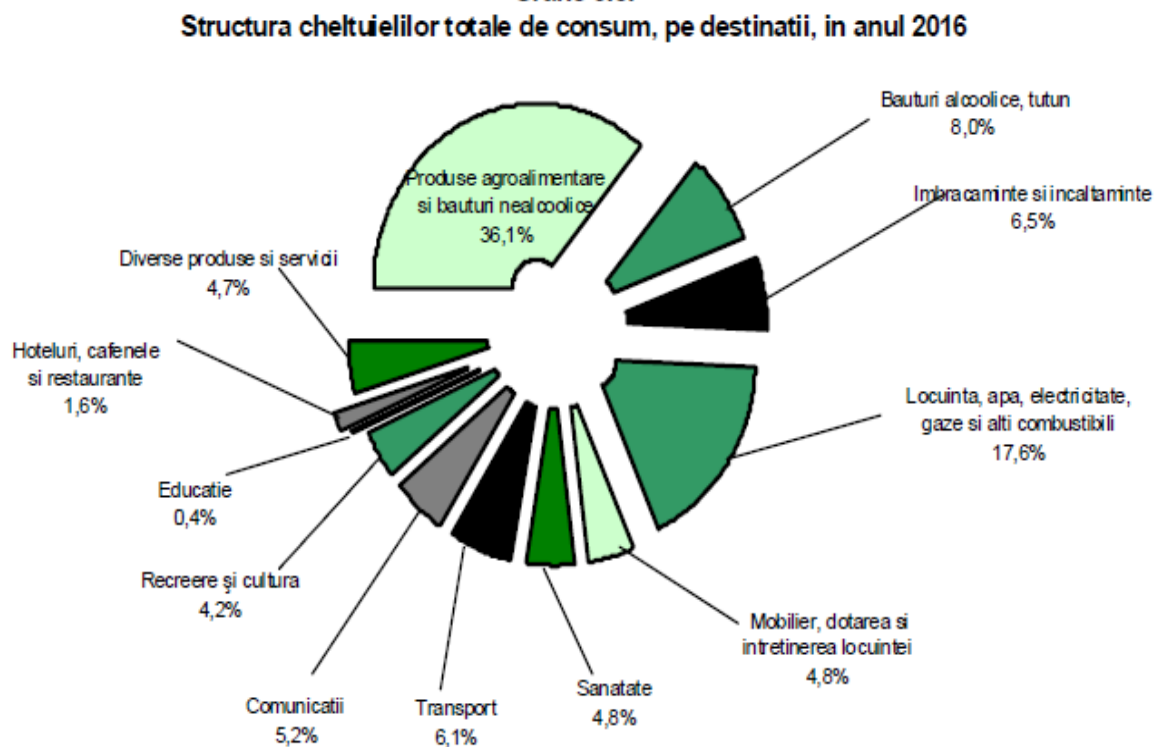
- de 4,7% în Europa de Est,
- de 5,4 % în UE.

Realitatea sistemului educațional de la noi este foarte gravă, dacă luăm în considerare că acesta este dependent de fondurile publice.

Totalul contribuțiilor private reprezenta numai **0,12%** din PIB, față de 0,82% la nivelul UE.

Cheltuielile cu educația reprezintă o investiție pentru viitor, poate cea mai importantă pe care o poate face atât statul, cât și individul. Acestea sunt parte a cheltuielilor de consum ale gospodăriilor.

În anul 2016, cheltuielile pentru educație reprezentau doar **0,4%** din cheltuielile de consum ale gospodăriilor. Este adevărat că mare parte a costurilor sunt suportate de sistemul public, dar nu putem să nu ne exprimăm mirarea față de efortul insignifiant al cheltuielilor efectuate de către familii în această direcție.

Sursa: <http://www.insse.ro/cms/ro/comunicate-de-presa-view>

În primul trimestru al anului curent, 2018, cheltuielile cu educația au crescut semnificativ în bugetul gospodăriilor, ajungând la 5,9%, rezultă din Comunicatul de presă al Institutului Național de Statistică.

În esență, atât finanțarea publică, privată, cât și individuală a învățământului românesc are dimensiuni destul de reduse, încât ar trebui să ne pună pe gânduri și să ne determine la acțiune, pe diverse planuri.

4. Beneficiile educației

Efectele pozitive ale școlarizării se regăsesc pe piața muncii, prin ocuparea unor locuri de muncă.

Tabelul nr.3 Ratele de ocupare ale absolvenților recenți, în România

AN	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PROCENT	4.7 ^b	79.3	84.8	77.6	71.2 ^b	70.8	70.2	67.2	66.2 ^b	68.1	69.3	76.0

Sursa: Eurostat 2018

Indicatorul prezintă ratele de ocupare ale persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, care îndeplinesc următoarele condiții: în primul rând, sunt angajați conform definiției

Organizației Internaționale a Muncii, în al doilea rând, au obținut cel puțin o educație secundară superioară (ISCED 3) ca fiind cel mai înalt nivel al învățământului.

Concluzii

- Declarată o prioritate națională, educația este, în fapt, puțin susținută prin finanțări publice dar și private. Astfel, procentele alocate din PIB-ul României sunt cele mai reduse la nivelul statelor europene în ultimii ani. Totodată, agenții economici privați ar putea aduce o contribuție importantă pentru sprijinirea învățământului. Simultan, și în bugetele de consum ale gospodăriilor cheltuielile pentru educație au ponderi reduse.
- În aceste condiții de subfinanțare a învățământului românesc, performanțele acestuia, deși deseori catalogate ca fiind modeste, ar trebui reinterpretate.
- Abandonul școlar în România secolului XXI are proporții de peste 18%, una dintre ratele cele mai ridicate din Europa, fapt ce nu poate veni în sprijinul competitivității, atât de promovată pentru viitorul prosper.
- Educația trebuie să devină din pseudo-prioritate, una pusă realmente în practică, dacă ne dorim atingerea unor rate mai ridicate de creștere economică și ocupare a forței de muncă în România.

BIBLIOGRAPHY

- Bellu, Cristian (2017) *Indicele competitivității globale: România coboară cu șase poziții în clasamentul celor mai competitive economii*. Disponibil: www.zf.ro/companii/indicele-competitivitatii-globale-romania-coboara-cu-sase-pozitii-in-clasamentul-celor-mai-competitive-economii-16753997 Accesat: 2.12.2018
- Eurostat (2018) *Employment rates of recent graduates*. Disponibil: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00053&plugin=1> Accesat: 3.12.2018
- Eurostat (2017) *Early leavers from education and training*. Disponibil: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training Accesat: 2.12.2018
- Eurostat (2015) *Educational expenditure statistics*. Disponibil: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Educational_expenditure_statistics Accesat: 5.12.2018
- Georgescu, Maria-Ana (2017) *Education as a Goal in Public Policies. The proceedings of the international conference globalization, intercultural dialogue and national identity: Debating Globalization. Identity, Nation and Dialogue*. Ed.: Iulian Boldea, Cornel Sigmirean - Tîrgu-Mureș: Arhipelag XXI Press, Tg. Mureș, pp.11-18.
- Institutul Național de Statistică - INS (2018) *Comunicat de presă*. Disponibil: http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/abf_tr1r18.pdf Accesat: 3.12.2018
- Institutul Național de Statistică - INS (2016) *Coordonate ale nivelului de trai din România*. Disponibil: http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/coordonate_ale_nivelului_de_trai_in_romania_2016.pdf Accesat: 3.12.2018
- Iosip, Florinela (2017) *Codași la investițiile în educație. Efectele dramatice asupra învățământului*. Disponibil: https://adevarul.ro/educatie/scoala/codasi-investitiile-educatie-efecte-dramatice-rezulta-cauza-indiferentei-autoritatilor-1_5933d0c35ab6550cb8c4b43a/index.html Accesat: 2.12.2018
- World Economic Forum - *The Global Competitiveness Report 2016–2017*. Disponibil: <http://www3.weforum.org/docs/gcr2016-2017/05fullreport/> Accesat: 2.12.2018